

Savet bezbednosti

Distr.: Opšta
1. maj 2018

Izvornik: Engleski

Izveštaj Generalnog sekretara o Misiji privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu

I. Uvod i prioriteti Misije

1. Ovaj izveštaj se podnosi shodno Rezoluciji 1244 (1999), kojom je Savet odlučio da uspostavi Misiju privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) i na osnovu koje se od mene zahteva da u redovnim intervalima podnosim izveštaje o sprovođenju mandata. Izveštaj obuhvata aktivnosti UNMIK-a i dešavanja koja se odnose na period od 17. januara do 15. aprila 2018. godine.

2. Prioriteti Misije ostaju unapređenje bezbednosti, stabilnosti i poštovanja ljudskih prava na Kosovu i u regionu. UNMIK nastavlja svoje konstruktivno angažovanje sa Prištinom i Beogradom, sa svim zajednicama na Kosovu i sa regionalnim i međunarodnim akterima. Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) i Kosovske snage (KFOR) nastavljaju da izvršavaju svoje uloge u okviru Rezolucije 1244 (1999) Saveta bezbednosti. Misija Evopske unije za vladavinu prava (Euleks) i dalje je prisutna na Kosovu u skladu sa predsedničkim saopštenjem Saveta bezbednosti od 26. novembra 2008. (S/PRST/2008/44) i mojim izveštajem od 24. novembra 2008. godine (S/2008/692). Agencije, fondovi i programi Ujedinjenih nacija blisko saraduju sa Misijom u ostvarivanju inicijative "ujedinjeni u delovanju".

II. Ključna politička i bezbednosna dešavanja

3. Brojna dešavanja tokom ovog izveštajnog perioda pojačala su tenzije i negativno uticala na odnose između Beograda i Prištine. U martu, ubrzo nakon nastavka dijaloga Beograda i Prištine uz posredovanje Evropske unije, kosovske vlasti su negativno reagovala na obaveštenje da će direktor Kancelarije za Kosovo i Metohiju Vlade Srbije, Marko Đurić, doputovati u severnu Mitrovicu i upozorile ga da ne dolazi. Međutim, 26. marta, g. Đurić je doputovao u severnu Mitrovicu da prisustvuje zasedanju za okruglim stolom u okviru unutrašnjeg dijaloga o Kosovu Predsednika Srbije, Aleksandra Vučića, zajedno s jednim članom Kabineta Predsednika Vučića, trojice ministra iz kosovske vlade i lokalnim kosovskim liderima. Specijalne jedinice kosovske policije ušle su u zgradu u kojoj se održavalo zasedanje i, uz upotrebu šok bombi i suzavca, uhapsile g. Đurića. Nekoliko osoba je povređeno, među kojima i kosovski ministar poljoprivrede, iz stranke Srpska lista za Kosovo i Metohiju, koji je hospitalizovan na tri dana, dvojica gradonačelnika i novinari i posmatrači. Kosovska policija je g. Đurića grubo sprovela glavnom

ulicom Prištine, pred medijima i okolnim posmatračima, i privela ga u policijsku stanicu. Nakon kratke sudske rasprave, prebačen je iz Prištine i oslobođen na administrativnom prelazu, na Kapiji 3.

4. Predsednik Vučić je hapšenje i pritvaranje g. Đurića opisao kao “poniženje”, “brutalnu provokaciju” i suprotno dogovorenim protokolima. Kosovsko rukovodstvo je ovu akciju nazvalo odgovarajućim odgovorom na ignorisanje njihovog odbijanja da dozvole posetu. Moj specijalni predstavnik za Kosovo opisao je događaje od 26. marta kao “neprihvatljive” i pridružio se Evropskoj uniji i ostalim međunarodnim partnerima u pozivanju na smirenost i odgovorno liderstvo svih uključenih strana.

5. Incident je imao trenutne reperkusije. Narednog dana, nakon sastanka sa Predsednikom Vučićem u Beogradu, rukovodstvo Srpske liste saopštilo je svoju nameru da se povuče iz vladajuće koalicije na Kosovu. Srpska lista je takođe saopštila da će, 20. aprila, početi da jednostrano radi na osnivanju Asocijacije/zajednice većinski srpskih opština na Kosovu, kako je predviđeno Prvim sporazumom od 19. aprila 2013. o načelima normalizacije odnosa. Ipak, 29. marta, zamenik premijera i ministar za zajednice i povratak Srpske liste učestvovao je u sednici vlade kojom je predsedavao premijer Kosova, Ramuš Haradinaj. Zamenik premijera je na sednici naveo da Srpska lista ostaje otvorena za smislen dijalog i pozvao vladu da pokrene istragu povodom događaja od 26. marta i da nastavi sa sprovođenjem sporazuma iz 2013. godine, koji se odnosi na osnivanje Asocijacije/zajednice većinski srpskih opština.

6. U još jednom značajnom dešavanju, 29. marta, kosovska pogranična policija je uhapsila petoro turskih državljana sa stalnim boravištem na Kosovu, zbog, kako se navodi, njihove povezanosti s pokretom Hizmet/Gülen. Odvedeni su u policijsku stanicu u Prištini i navodno im je bilo uskraćeno pravo na advokata. Prema rečima njihovih pravnih zastupnika, ukinute su im boravišne dozvole i istog dana su proterani sa Kosova u Tursku. Šestoro turskih državljana je takođe uhapšeno u odvojenom incidentu, 29. marta, i deportovano u Tursku zajedno sa ostalih petoro. I predsednik Tači i premijer Haradinaj su osudili hapšenje i proterivanje turskih državljana i porekli bilo kakvo znanje o ovoj operaciji. U odgovoru na incident, 30. marta, g. Haradinaj je saopštio da će otpustiti ministra unutrašnjih poslova i direktora Obaveštajne agencije Kosova, i pozvao na detaljnu istragu ovih proterivanja, koja su navodno sprovedena u tajnosti. Dana 13. aprila, premijer Haradinaj je imenovao Bejtuša Gašija za novog ministra unutrašnjih poslova.

7. Pre ovih dešavanja, Vlada Kosova je ostvarila značajan pomak u procesu integracije Kosova u Evropsku uniju kad je ratifikovala sporazum o teritorijalnom razgraničenju potpisan sa Republikom Crnom Gorom 2015. Nakon nekoliko bezuspešnih pokušaja da se izglasa ratifikacija, Skupština Kosova je ponovo sazvala sednicu za 21. mart. Poslanici opozicione stranke Vetëvendosje (Pokret za samoopredeljenje) ponovo su ometali glasanje bacanjem suzavca tokom razmatranja u Skupštini. Nakon što je predsednik Skupštine potpisao dekret za obezbeđenje skupštinske sale, kosovska policija je izvela 13 poslanika Samoopredeljenja iz skupštinske sale; sedmero poslanika Samoopredeljenja je naknadno uhapšeno zbog incidenata sa suzavcem. Rano uveče 21. marta, Skupština je nastavila sa glasanjem, što je dovelo do ratifikacije sporazuma potrebnom dvotrećinskom većinom.

8. Nekoliko faktora je pozitivno uticalo na glasanje o ratifikaciji, među kojima i poseta Kosovu premijera Crne Gore, Duška Markovića, 14. februara, koja je pomogla da se iznova potvrdi zajednička posvećenost Kosova i Crne Gore unapređenju bilateralnih odnosa. Nakon toga, 16. februara, Predsednik Tači i Predsednik Crne Gore, Filip Vujanović, potpisali su zajedničku izjavu u Podgorici, kojom su dogovorili osnivanje zajedničkog radnog tela za rešavanje sporova u vezi

sa teritorijalnim razgraničenjem. U zajedničkoj izjavi od 21. marta, visoka predstavnica Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost, Federika Mogherini, i komesar za migracije, unutrašnje poslove i državljanstvo, Dimitris Avramopoulos, i komesar za evropsku dobrosusedsku politiku i pregovore o proširenju, Johanes Han, pozdravili su ratifikaciju sporazuma od strane Skupštine Kosova o teritorijalnom razgraničenju sa Crnom Gorom, napomenuvši da je time ispunjen ključni kriterijum za viznu liberalizaciju za Kosovo.

9. U ostalim dešavanjima, nakon pokušaja 43 poslanika Skupštine Kosova, u decembru 2017, da se ukine zakon iz 2015. kojim se podržava rad kosovskih Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva, 22. januara 2018, Skupština je podnela zahtev kojim traži mišljenje vlade o ovom pitanju. Dana 1. februara, g. Haradinaj je naglasio da će vlada ispoštovati zakonsku proceduru u dostavljanju svog mišljenja Skupštini. Dana 5. februara, Predsednik Tači je u svom obraćanju vladi izjavio da je osnivanje Specijalizovanih veća bilo “nepravedno”, ali da su kosovske vlasti “prihvatile određene odgovornosti i obaveze” i “da će ih ispuniti u skladu sa postignutim sporazumima”.

10. Dana 6. februara, Evropska komisija je usvojila novu strategiju za angažovanje Evropske unije sa Zapadnim Balkanom, pod naslovom “Kredibilna perspektiva proširenja i pojačano angažovanje EU sa Zapadnim Balkanom”. Dana 28. februara, delegacija Evropske unije, koju su činile visoka predstavnica Mogherini, predsednik Evropske komisije Žan-Klod Juncker i komesar Han, posetila je Prištinu radi razgovora o ulozi Kosova u okvirima nove strategije Evropske unije za region, u kojoj se i dalje primenjuje postupni pristup integracijama. Tokom ove posete, delegacija je naglasila da bez delotvorne i sveobuhvatne normalizacije odnosa između Beograda i Prištine ne može biti trajne stabilnosti u regionu, i da Srbija i Kosovo bez toga ne mogu da napreduju na svojim evropskim putevima.

11. Dana 13. februara, Izborna posmatračka misija Evropske unije predstavila je konačan izveštaj o opštinskim izborima na Kosovu, održanim 22. oktobra 2017. Izveštaj sadrži brojne preporuke za poboljšanje budućih izbornih procesa na Kosovu, koje su razmotrene od strane Centralne izborne komisije Kosova i drugih relevantnih kosovskih institucija.

12. Vlada Kosova nastavila je da se zalaže za transformaciju kosovskih snaga bezbednosti u vojsku, uz prihvatanje činjenice da je za to potrebna promena ustava. Dana 5. marta 2018, na ceremoniji održanoj u glavnom štabu kosovskih bezbednosnih snaga u Prištini povodom obeležavanja dvadesetogodišnjice Oslobođilačke vojske Kosova, Predsednik Tači je takođe podržao transformaciju bezbednosnih snaga Kosova u vojsku putem ustavnih amandmana, u saradnji sa Sjedinjenim Američkim Državama i Severnoatlantskim paktom (NATO). Rukovodstvo Srbije se i dalje snažno protivi takvoj transformaciji, za koju smatra da bi bila kršenje Rezolucije Saveta bezbednosti [1244 \(1999\)](#).

13. U incidentima uperenim protiv nevećinskih zajednica oštećeni su objekti od značaja za kosovske Srbe. Dana 12. februara 2018, spomen ploča u blizini sela Zočišta, u opštini Orahovac, posvećena dvojici srpskih novinara s Kosova koji su nestali 1998, nasilno je uklonjena, a postolje je oštećeno. Dana 1. marta 2018, u većinski srpskom selu Velikoj Hoči, u opštini Orahovac, skinuta je srpska zastava i oštećen jarbol na spomeniku posvećenom kosovskim Srbima koji su nestali ili ubijeni tokom sukoba 1998–1999.

III. Sever Kosova

14. Spor napredak istrage ubistva od 16. januara srpskog političara Olivera Ivanovića u severnoj Mitrovici, pored prethodno opisanih događaja od 26. marta, dodatno je povećao nezadovoljstvo kosovskih Srba na severu Kosova. Istragu ubistva g. Ivanovića, koju su započeli srpski i albanski tužioc i u nedavno integrisanom Osnovnom tužilaštvu u Mitrovici, preuzelo je Specijalno tužilaštvo Euleksa na Kosovu 7. marta, zbog "složenosti predmeta". Do kraja ovog izveštajnog perioda, nije bilo izveštaja o napretku u istrazi. Od značaja je da je prvi sastanak razmene informacija o istrazi između predstavnika ministarstava unutrašnjih poslova Beograda i Prištine održan na administrativnom prelazu Kapija 3, 13 marta, posle više od dva meseca od ubistva.

15. Približno 5000 ljudi je prisustvovalo sahrani g. Ivanovića, 17. januara, koji je bio proglašen danom žalosti u severnoj Mitrovici. Dana 20. januara, Predsednik Vučić, u društvu Marka Đurića, doputovao je na Kosovo i posetio brojne lokacije severno i južno od reke Ibar, između ostalih i mesto ubistva g. Ivanovića u severnoj Mitrovici. Obraćajući se okupljenima u Manastiru Banjska, u opštini Zvečan, Predsednik Vučić je istakao važnost dijaloga kosovskih Srba i kosovskih Albanaca u cilju očuvanja mira i bezbednosti, ali i unapređenja interesa kosovskih Srba.

16. Dana 18. februara, postavljeni su leci u opštini Zubin Potok, na kojima su bile ispisane pretnje pripadnicima zajednice kosovskih Srba koji su pristupili kosovskim bezbednosnim snagama nakon najnovije kampanje regrutovanja posvećene pripadnicima nevećinskih zajednica. Na lecima se takođe kritikuju opština i gradonačelnik, zato što nisu sprečili ovo regrutovanje. Kao odgovor, KFOR je pojačao patrole u opštini, koje su nastavljene do sredine marta. Kosovska policija je takođe sprovedla specijalne operacije u opštini, uključujući statične patrole i pojačane pešačke patrole, kako bi pružila jaču zaštitu.

17. Na severu Kosova su organizovana dva okrugla stola u okviru unutrašnjeg dijaloga o Kosovu kojeg je pokrenuo Predsednik Vučić, pre sastanka u severnoj Mitrovici koji je prekinut zbog događaja od 26. marta. Prvi okrugli sto, uz učešće srpske omladine i studenata, održan je u severnoj Mitrovici, 8. marta, s naglaskom na važnost visokog obrazovanja za kosovske Srbe. Drugi okrugli sto — uz televizijski prenos i učešće predstavnika civilnog društva, održan u severnoj Mitrovici 14. marta — bavio se odlaskom Srba sa Kosova i izazovima sa kojima su kosovski Srbi suočeni u pribavljanju ličnih isprava. Pored diskusija vođenih na severu Kosova, održano je još šest okruglih stolova uz učešće različitih segmenata srpskog društva u okviru unutrašnjeg dijaloga Predsednika Vučića o Kosovu.

18. Dana 7. aprila, Marko Đurić je prisustvovao ponoćnoj Vaskršnjoj liturgiji u Manastiru Banjska; to je bila prva poseta g. Đurića nakon njegovog hapšenja i isterivanja 26. marta. Liturgiji je prisustvovalo oko 400 ljudi.

19. Nakon opštinskih izbora održanih na Kosovu u oktobru 2017, skupštine opština Leposavić i Zvečan osnovale su odborničke klubove žena, uz podršku gradonačelnika ovih opština. Dana 7. marta, uoči Međunarodnog dana žena, Opština Zvečan je održala inauguraciju ženskog odborničkog kluba, propraćenu panel diskusijom o ulozi žena u društvu. Ovaj događaj, kojeg je sponzorisao UNMIK, zajedno su otvorili gradonačelnik i moj specijalni predstavnik.

IV. Normalizacija odnosa između Beograda i Prištine

20. Dijalog Beograda i Prištine uz posredovanje Evropske unije nastavljen je nakon dugog prekida. Pregovarački timovi Beograda i Prištine za tehnička pitanja, predvođeni Markom Đurićem i Avnijem Arifijem, sastali su se u Briselu 26. i 27. februara, a zatim ponovo od 19. do 21. marta. Timovi su razmotrili sprovođenje

postignutih sporazuma, između ostalih i o slobodi kretanja, integrisanom upravljanju granicom, asocijaciji/zajednici većinski srpskih opština na Kosovu, mostu u Mitrovici i energetici. Timovi su se složili da dalji napredak u brojnim oblastima zahteva konsenzus na višem političkom nivou.

21. Dana 23. marta, visoka predstavica Mogerini sastala se u Briselu sa predsednicima Vučićem i Tačijem kako bi razgovarali, u okviru nove faze dijaloga, o doslednom sprovođenju svih postojećih sporazuma i pripremama za sveobuhvatni sporazum o normalizaciji odnosa. Nakon sastanka, visoka predstavica Mogerini je ukazala na hitnu potrebu da se počne sa osnivanjem Asocijacije/zajednice većinski srpskih opština. Ona je takođe pozdravila stalnu posvećenost obojice predsednika normalizaciji odnosa između Beograda i Prištine, podsetivši da je napredak na njihovim putevima ka integraciji u Evropsku uniju čvrsto povezan sa napretkom u dijalogu.

22. Nakon događaja od 26. marta, visoka predstavica Mogerini je otputovala u Beograd, gde se sastala s Predsednikom Vučićem, 27. marta, kako bi razgovarali o “poslednjim dešavanjima i budućnosti dijaloga za normalizaciju odnosa između Beograda i Prištine uz posredovanje Evropske unije”. U saopštenju izdatom nakon sastanka, Visoka predstavica je ponovo istakla značaj koji Evropska unija pridaje dijalogu i sprovođenju postignutih sporazuma.

23. Tokom izveštajnog perioda, Beograd je naglasio da je ispunio skoro sve svoje obaveze iz sporazuma postignutih u okviru dijaloga pod okriljem Evropske unije, dok Priština nije nastavila proces uspostavljanja Asocijacije/zajednice većinski srpskih opština, koja je od ogromnog značaja za Beograd i kosovske Srbe. U odvojenom obraćanju medijima, 25. februara i 24. marta, prvi zamenik premijera i ministar spoljnih poslova Srbije, Ivica Dačić, upozorio je da bi Beograd mogao da odustane od svojih obaveza preuzetih na osnovu sporazuma postignutih u Briselu, ukoliko ubrzo ne budu preduzeti konkretni koraci za uspostavljanje Asocijacije/zajednice.

24. Dana 5. aprila, premijer Haradinaj je saopštio da će se nastaviti rad na izradi statuta Asocijacije/zajednice većinski srpskih opština, kako bi bio dovršen za četiri meseca. Srpska lista je, međutim, okarakterisala predlog kao “neprihvatljiv”, naglasivši da bi Asocijacija/zajednica trebalo da bude uspostavljena u skladu sa Briselskim sporazumom od 25. avgusta 2015, a ne prema kosovskom ustavu. U tom pogledu je Srpska lista i dalje zabrinuta da će kosovske vlasti insistirati na poštovanju odluke Ustavnog suda od 23. decembra 2015, prema kojoj brojne odredbe Briselskog sporazuma iz 2015. nisu u punoj saglasnosti sa kosovskim ustavom.

V. Povratak, pomirenje, kulturno nasleđe i odnosi između zajednica

25. Tokom ovog izveštajnog perioda, Kancelarija Visokog komesara Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR) zabeležila je tri dobrovoljna povratka na Kosovo pripadnika nevećinskih zajednica. UNHCR je ukupno zabeležio 27.792 dobrovoljna povratka na Kosovo pripadnika nevećinskih zajednica od 2000. godine.

26. UNHCR je nastavio da pruža podršku pripadnicima zajednica Aškalija, Egipćana i Roma na Kosovu u dobijanju ličnih isprava i rešavanju pitanja građanskog statusa, čime se, između ostalog, omogućava pristup javnim službama. Tokom ovog izveštajnog perioda, UNHCR je pomogao da 92 osobe dobiju dokumente o građanskom statusu.

27. UNMIK je, 14. februara i 15. marta, u saradnji s kosovskim Ministarstvom za zajednice i povratak, doprineo organizovanju dva međuopštinska foruma, jednog održanog u Peći, a drugog u Gnjilanu. Na ovim forumima se diskutovalo o strategijama za intenzivniji povratak i veću ulogu opštinskih organa u zaštiti i unapređenju prava zajednica.

28. Tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem, 23 opštine južno od reke Ibar ponovo su konstituisale svoje odbore za zajednice, čime je ukupan broj opština koje imaju ove obavezne mehanizme sprečavanja diskriminacije i zaštite prava zajednica doveden na 28. Značajno je pomenuti da pripadnici nevećinskih zajednica, uključujući Aškalije, Hrvate, Egipćane, Crnogorce, Rome, Srbe i Turke, čine 53 odsto sastava odora za zajednice. Pripadnici nevećinskih zajednica postavljeni su na ključne opštinske položaje u opštinama Prizren i Kamenica.

29. Savet za primenu i nadzor, kojeg je Vlada Kosova osnovala u februaru 2013. radi nadgledanja i boljeg sprovođenja Zakona o specijalnim zaštićenim zonama, sa naglaskom na odredbu koja se odnosi na zaštitu verskog i kulturnog nasleđa Srpske Pravoslavne Crkve na Kosovu, ponovo je sazvan 13. i 23. marta 2018, nakon tri godine nedelovanja. Predstavnici Srpske Pravoslavne Crkve su na sastancima izrazili zabrinutost zbog plana Opštine Dečani da izgradi tranzitni put do Crne Gore kroz specijalnu zaštićenu zonu Manastira Visoki Dečani. U odgovoru na to, predstavnici kosovske vlade su potvrdili svoju posvećenost poštovanju specijalne zaštićene zone; međutim, još se čeka na zvaničnu odluku o ovoj stvari.

30. Kosovsko Ministarstvo kulture, omladine i sporta saradivalo je sa Opštinskim odeljenjem za urbanizam u Prizrenu na sprečavanju daljih nezakonitih aktivnosti rušenja u zaštićenom istorijskom centru u Prizrenu. Ministarski tim inspektora za kulturno nasleđe saradivao je sa opštinskim inspektoratom na identifikaciji bespravniha rušenja i izgradnje u zaštićenoj zoni, nakon čega su predmeti dostavljeni pravosudnim organima.

VI. Vladavina prava i ljudska prava

31. Dana 5. februara, tri godine nakon usvajanja zakona kojim se žrtvama seksualnog nasilja tokom kosovskog sukoba dodeljuje pravni status i uspostavlja pravna osnova za njihovo obeštećenje, Vlada Kosova je zvanično pokrenula postupak podnošenja zahteva za preživjele žrtve seksualnog nasilja tokom ratnog sukoba za dodeljivanje pravnog statusa žrtve rata. Ministarstvo za rad i socijalno staranje ovlastilo je četiri specijalizovane nevladine organizacije iz ove oblasti da pomognu u postupku podnošenja zahteva.

32. Tokom ovog izveštajnog perioda, nastavljeni su naponi na obezbeđivanju da pravosudni sistem na Kosovu bude usaglašen sa međunarodnim standardima i standardima Evropske unije. Početkom februara, vlada je razmotrila i odobrila paket ključnih amandmana na zakonske propise kojima se reguliše rad pravosudnog sistema, uključujući zakon o sudovima i zakon o disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca. Dana 13. aprila, vlada je usvojila nov nacrt krivičnog zakonika Kosova, koji između ostalog sadrži strože kazne za prekršaje vezane za korupciju i zloupotrebu službene dužnosti. U predstavljanju predloga zakona vladi, Ministar pravde je kazao da će novi zakon biti u skladu sa standardima Evropske unije i da će omogućiti Kosovu da se uspešno bori protiv korupcije i organizovanog kriminala.

33. Sudski sistem Kosova je nastavio sa preuzima obavezu predsedavanja u novim predmetima koje je do sada vodio Euleks. Na primer, 20. februara, predmet koji se tiče nekadašnjeg poslanika Skupštine Kosova, Azema Sulje, i 38 drugih osoba optuženih za prisvajanje društvene imovine na Kosovu, čime je budžetu vlade

naneta šteta od 30 miliona evra, prenesen je sa Euleksa u nadležnost lokalnih sudija. Optužbe uključuju prevaru, pranje novca, organizovani kriminal i falsifikovanje zvanične dokumentacije. Dana 12. marta, g. Sulja je pušten iz zatvora u kućni pritvor.

34. U drugom predmetu, 26. februara, Apelacioni sud je poništio presudu Osnovnog suda u Prištini, kojom je u novembru 2017. osuđeno troje pripadnika Samoopredeljenja, među njima i jedan poslanik Skupštine, zbog bacanja bombe na zgradu Skupštine u 2016. Predmet je vraćen na ponovni postupak. Tog istog dana, optuženi su pušteni iz pritvora i vraćeni u istražni zatvor. U odvojenom događaju, 9. marta, Osnovni sud u Đakovici, usled nedostatka dokaza, oslobodio je bivšeg komandanta Oslobođilačke vojske Kosova i sadašnjeg zamenika premijera, Fatmira Ljimaja, optužbi za ratne zločine u vezi sa ubistvom dvojice kosovskih Albanaca 1998. u opštini Mališevo, zone u kojoj je Ljimaj bio komandant.

35. Dana 21. marta, 12 osoba je uhapšeno, osmoro na Kosovu i četvero u Sloveniji, u vezi sa krijumčarenjem 300 migranata sa Kosova u Sloveniju. Hapšenja su bila rezultat zajedničke operacije kosovske policije, kosovskog tužilaštva u Mitrovici, slovenačke policije, slovenačkog tužilaštva, Euleksa i Agencije Evropske unije za saradnju u sprovođenju zakona (Europol).

36. Mandat specijalizovanog tužioca Specijalizovanog tužilaštva, Davida Švendimana, istekao je 31. marta, a njegov zamenik će biti vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca do imenovanja naslednika. U povezanom dešavanju 14. marta, 40 pravnika sa Kosova i šire dobilo je dozvolu da obavlja poslove advokata odbrane u postupcima pred Specijalnim sudom Kosova.

37. Dana 27. februara, Međunarodni komitet Crvenog krsta je sazvao sastanak Radne grupe o nestalim licima u vezi sa događajima na Kosovu u periodu 1998–1999. Na sastanku su delegacije Beograda i Prištine istakle potrebu da Radna grupa pređe sa humanitarnog pristupa na pristup zasnovan na pravdi, i da se usredsredi na završavanje nerešenih slučajeva nestalih lica.

38. Dana 1. marta, specijalna izvestiteljka u oblasti kulturnih prava, Karima Benun, predstavila je svoj izveštaj o Srbiji i Kosovu na trideset sedmom zasjedanju Saveta za ljudska prava u Ženevi. Izveštaj sadrži saznanja i preporuke zasnovane na poseti specijalne izvestiteljke Srbiji i Kosovu od 3. do 14. oktobra 2016. U središtu izveštaja je pravo na učešće u kulturnom životu, uključujući pravo na pristup i uživanje u kulturnom nasleđu bez diskriminacije, a naglasak je stavljen na potrebu odgovarajućeg pravnog i institucionalnog okvira.

39. Dana 2. marta, otvoreno je prvo prihvatilište za žrtve nasilja u porodici u oblasti naseljenoj nevećinskim zajednicama, u opštini Novo Brdo. Prihvatilište će biti privremeni dom za žrtve nasilja u porodici, bez obzira na njihovu etničku pripadnost.

VII. Žene, mir i bezbednost

40. Dana 5. marta, u saradnji sa entitetom Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN-Žene), UNMIK je bio domaćin osmog Otvorenog dana o ženama, miru i bezbednosti, u čijem je središtu bilo političko učešće žena. Ovaj događaj, kojeg je otvorio moj specijalni predstavnik, zajedno sa potpredsednikom Skupštine Kosova i šefom entiteta UN-Žene na Kosovu, okupio je preko 150 učesnika, među kojima su bili skupštinski poslanici, vladini zvaničnici, aktivisti civilnog društva i predstavnici međunarodne zajednice. Ovim je, između ostalog, pružena mogućnost da se predstave iskustva ženskih kandidata na izborima na Kosovu 2017, razgovara o strukturalnim preprekama za učešće žena u političkom

životu na Kosovu i da se razmotri primena rodni kvota u izbornom procesu. Učesnici su ukazali na potrebu da se obezbedi da kosovski zakonski propisi zadovoljavaju standarde navedene u Zakonu o rodnoj ravnopravnosti, da se žene promovišu na vodeće položaje u političkim strankama i da se reše pitanja patrijarhalnih normi i stereotipa u pogledu uloge žena u politici.

41. Organizovani su brojni prateći događaji povodom Međunarodnog dana žena. Dana 6. marta, KFOR je organizovao konferenciju na kojoj su se okupili predstavnici kosovske vlade, međunarodnih organizacija i nevladinih organizacija, a glavna tema su bili izazovi vezani za bezbednost žena na Kosovu i uloga žena kao aktera u izgradnji mira i bezbednosti. Na dan 8. marta, OEBS je zajedno sa Ambasadam Francuske na Kosovu organizovao forum na visokom nivou o imovinskim pravima žena na Kosovu, na kojem se, između ostalog, raspravljalo o tradicionalnim normama zbog kojih je ženama onemogućeno da potražuju ili poseduju imovinu. Učesnici su istakli uticaj nemogućnosti pristupa žena imovini i pravima nasledstva na društveno-ekonomski razvoj na Kosovu, kao i potrebu da se poboljšaju mehanizmi zaštite imovinskih prava žena.

42. Dana 13. marta, nevladina organizacija iz severne Mitrovice, „Prava žena“, u saradnji sa organizacijom za prava žena iz južne Mitrovice, „Mundësia“, i uz podršku UNMIK-a, održala je svoje treće zasedanje na temu dijaloga za izgradnju poverenja, pod naslovom „Žene u politici“. Poruka ovog događaja, koji je okupio Albanke i Srkinje iz severne i južne Mitrovice, je da je učešće žena u politici na Kosovu i dalje slabo i da je stoga neophodno da žene koje se nalaze na političkim položajima razmene svoja iskustva.

VIII. Partnerstvo i saradnja

43. Tokom ovog izveštajnog perioda, UNMIK je sproveo dve mere izgradnje poverenja. Prvom je pružena podrška za tri multietničke grupe žena u opštinama Peć, Klina i Istok u razvijanju preduzetničkih veština žena i omogućavanju ženama da osnuju svoja preduzeća. Drugom merom, podržani su osnivanje društvenog centra u opštini Istok i obuka iz rešavanja sukoba i izgradnje poverenja među zajednicama za preko 200 mladih ljudi različite etničke pripadnosti.

44. UNMIK je takođe nastavio da sprovodi programske aktivnosti u oblasti izgradnje poverenja, ljudskih prava i vladavine prava. Tokom ovog izveštajnog perioda, pokrenuto je 36 aktivnosti, u bliskoj saradnji sa Timom Ujedinjenih nacija na Kosovu, u cilju poboljšanja, između ostalog, pristupa pravosuđu, kapaciteta kosovskih pravosudnih i kazneno-popravnih ustanova u bavljenju maloletničkom delinkvencijom i kapaciteta organa za sprovođenje zakona u rešavanju pitanja nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja. Pored toga, u bliskoj saradnji sa Timom Ujedinjenih nacija za Kosovo i drugim međunarodnim partnerima, UNMIK je pripremio forum za izgradnju poverenja na Kosovu, koji će biti održan od 6 do 8. maja i koji će okupiti predstavnike iz širokog spektra kosovskog društva, uključujući lokalnu vlast, civilno društvo, akademske predstavnike, medije, kao i verske, omladinske i ženske grupe.

45. Moj specijalni predstavnik je nastavio da obilazi opštine na Kosovu. Dana 7. marta, posetio je opštine Zubin Potok i Zvečan i sa gradonačelnicima razgovarao o skorašnjim dešavanjima, između ostalog i o bezbednosnoj situaciji. U opštini Zvečan, otvorio je događaj čiji su domaćini bili predsedavajući skupštine opštine i predsednica ženskog odborničkog kluba, u okviru kojeg je organizovana panel diskusija o položaju žena, koja je održana povodom Međunarodnog dana žena. Tog istog dana, moj specijalni predstavnik je posetio sudnicu u severnoj Mitrovici, gde je predsednik Osnovnog suda u Mitrovici ukazao na izazove u vezi sa poštovanjem

zakonskih odredaba o upotrebi jezika. Dana 14. marta, moj specijalni predstavnik je posetio opštinu Kamenica, gde se gradonačelnik žalio na nedostatak investicija i mogućnosti zapošljavanja u opštini i ukazao na napredak koji je ostvaren u pogledu rodne jednakosti u lokalnim institucijama, u kojima od 11 novoimenovanih opštinskih direktora šest čine žene.

46. Dana 11. aprila u Prištini, UNMIK je organizovao radni sastanak u vidu platforme koju čine mladi različitog etničkog porekla, pod naslovom "Priče sa druge strane". Mlade žene i muškarci razgovarali su o izazovima u odnosima između zajednica, uključivanju mladih u procese donošenja odluka na lokalnom i centralnom nivou i načinima za premošćavanje sve većeg procepa od završetka obrazovanja do zapošljavanja, među kojima su i inicijative za izgradnju kapaciteta za mlade ljude.

47. UNMIK i dalje pruža usluge overe dokumenata. Obrađeno je ukupno 929 dokumenata, od kojih se 451 odnosi na penzije, a 478 na građanski status, npr. srednjoškolske i univerzitetske diplome, izvodi iz matičnih knjiga rođenih, venčanih i umrlih. UNMIK je takođe nastavio da posreduje u održavanju saradnje između kosovskih vlasti i Međunarodne kriminalističko-policijske organizacije (INTERPOL). Tokom ovog izveštajnog perioda, UNMIK je primio i obradio 45 zahteva za izdavanje međunarodnih poternica.

IX. Zapažanja

48. Zabrinut sam zbog znakova pogoršanja u odnosima između Beograda i Prištine, naročito nakon hapšenja direktora Kancelarije za Kosovo i Metohiju Vlade Srbije, Marka Đurića, 26. marta. Pozivam obe strane da izbegavaju provokativne akcije i da se uzdrže od zapaljive retorike. Pozivam rukovodstva u Beogradu i Prištini da nastave da kroz dijalog rešavaju zabrinjavajuća pitanja i da pokažu političku volju neophodnu za obezbeđivanje potpune normalizacije uzajamnih odnosa.

49. Postupanje kosovske policije tokom visoko profilisane operacije kao što je hapšenje g. Đurića, koja je dovela do većeg broja povređenih, jeste razlog za zabrinutost. Potrebna je temeljna istraga događaja od 26. marta, uz preduzimanje korektivnih mera u slučaju nepoštovanja ljudskih prava.

50. Sa zabrinutošću primećujem sporost u napretku istrage ubistva srpskog političara Olivera Ivanovića, 16. januara. Sve dok verodostojni odgovori i pravda ne budu dobijeni, uzajamna sumnjičenja i osećaji nesigurnosti i dalje će podrivati napore na izgradnji poverenja među zajednicama širom Kosova.

51. Čini se da je u dijalogu između Beograda i Prištine uz posredovanje Evropske unije ponovo došlo do zastoja, kako na tehničkom tako i na političkom nivou, nakon što je na kratko nastavljen u martu mesecu. Pozivam obe strane da procesu dijaloga daju novi podsticaj kako bi obezbedili puno sprovođenje svih do sada postignutih sporazuma.

52. Ohrabren sam postojećim naporima na operacionalizaciji integrisanog kosovskog pravosuđa, u skladu sa sporazumima postignutim između Beograda i Prištine u okviru dijaloga uz posredovanje Evropske unije. Pozivam odnosne kosovske institucije da pruže neophodnu podršku kako bi se prevazišle preostale prepreke.

53. Pozdravljam ratifikaciju sporazuma o teritorijalnom razgraničenju sa Crnom Gorom od strane Skupštine Kosova, što je pokazatelj posvećenosti Kosova evropskoj perspektivi. Uprkos upornim nastojanjima pojedinih poslanika u

Skupštini da spreče njen rad, između ostalog i nasilnim sredstvima, Skupština je uspela da okonča pitanje koje joj je predugo odvrćalo pažnju od drugih neodložnih stvari.

54. Još jednom ponavljam svoj poziv za doprinos namenskom fondu, koji je osnovan kao rezultat rada Savetodavne komisije UNMIK-a za ljudska prava, za podršku zajednicama Aškalija, Egipćana i Roma koje su pogođene trovanjem olovom na Kosovu. Doprinosi ovom namenskom fondu podržaće sprovođenje projekata kojima se rešavaju najneodložnije potrebe ovih ugroženih zajednica, naročito u oblasti zdravstva, privrednog razvoja i infrastrukture.

55. Zahvalan sam svom specijalnom predstavniku Zahiru Taninu, i Misiji u celini, na njihovoj nepokolebivoj posvećenosti daljem napredovanju ka ostvarivanju dugoročnog mira i stabilnosti za Kosovo i region, u saradnji s lokalnim institucijama i međunarodnim partnerima. Takođe ponovo izražavam svoju zahvalnost agencijama, fondovima i programima Ujedinjenih nacija na terenu za njihovu stalnu saradnju sa UNMIK-om i dugogodišnjim međunarodnim partnerima Ujedinjenih nacija na Kosovu, među kojima su Evropska unija, KFOR i OEBS.

Aneks I

Izveštaj Visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost Generalnom sekretaru o aktivnostima Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu od 16. januara do 15. aprila 2018.

1. Sažetak

Dana 21. marta, kosovski organi za sprovođenje zakona, zajedno sa Europolom i Misijom Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (Euleks), podržali su operaciju koju je vodila Slovenija za hapšenje krijumčara migranata, u okviru prekogranične operacije razbijanja organizovane kriminalne grupe na balkanskoj ruti.

Izazovi vezani za efikasnost sudskog sistema su i dalje prisutni, pre svega momentalni prekidi sudskih rasprava, kašnjenje ročišta i nepotrebno dugotrajna zasedanja.

Političko mešanje i povlašćen tretman u Kazneno-popravnoj službi Kosova u vezi sa brojnim visoko profilisanim zatvorenima i dalje je zabrinjavajuće. To uključuje i hospitalizaciju visoko profilisanih zatvorenika koja nije u skladu sa zatvorskim propisima o obezbeđivanju pratnje.

2. Aktivnosti Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu

2.1. Izvršni odsek

Organizovani kriminal i korupcija

Dana 1. februara, veće Osnovnog suda u Prištini, sastavljeno od jednog lokalnog sudije i dvoje sudija Euleksa, donelo je presudu protiv optuženog i proglasilo ga krivim za trgovinu drogom po jednoj tački optužnice. Optuženom je izrečena kazna zatvora od šest godina. Na istom ročištu, optuženi je oslobođen po ostalih osam tačaka optužnice vezanih za trgovinu drogom, uključujući organizovani kriminal. Takođe je oslobođen optužbi za ubistvo zbog nedostatka dokaza.

Dana 14. marta, veće Osnovnog suda u Mitrovici, sastavljeno od jednog lokalnog sudije i dvoje sudija Euleksa, saopštilo je svoju presudu u krivičnom predmetu protiv dvoje optuženih i proglasilo ih krivim za krijumčarenje migranata. Jedan optuženi je osuđen na četiri godine zatvora, a drugi na dve godine i tri meseca zatvora.

Dana 21. marta, kosovski organi za sprovođenje zakona, zajedno sa Europolom i Euleksom, podržali su operaciju koju je vodila Slovenija za hapšenje 12 krijumčara migranata, u okviru prekogranične operacije razbijanja organizovane kriminalne grupe koja je umešana u krijumčarenje migranata s Kosova u Sloveniju preko balkanske rute.

Dana 29. marta, veće sudija Euleksa u Osnovnom sudu u Mitrovici oslobodilo je optuženog koji se tereti za organizovani kriminal i neovlašćenu kupovinu, posedovanje, distribuciju i prodaju opasnih narkotika.

Ratni zločini

Nakon ubistva ispred svoje kancelarije u Mitrovici, 16. januara, jedinog optuženog u predmetu ratnog zločina, suđenje protiv njega je prekinuto.

Nastavljeni su glavni sudski postupci u predmetima ratnih zločina “Vukotić I” i “Vukotić II”. Pored toga, predmet ratnog zločina “Vukotić III” nalazi se u Apelacionom sudu nakon izjavljivanja žalbe na presudu po optužnici.

Predaja predmeta i sudskih spisa

Euleks je nastavio sa predajom predmeta, sudskih spisa i dokaza kosovskim institucijama. Tužiocima Euleksa preneli su predmete i sudske spise na Euleksovo Specijalno tužilaštvo Kosova i na Osnovno tužilaštvo u Mitrovici. U međuvremenu, sudije Euleksa su nastavile da prenose predmete na lokalne kolege.

Institut za sudsku medicinu

Eksperti Euleksa za sudsku medicinu identifikovali su posmrtno ostatke jednog nestalog lica. Pored toga, predali su odnosnim porodicama 2 tela i 13 skupina posmrtnih ostataka.

Dvoje kosovskih forenzičara je uspešno završilo napredni tečaj iz forenzičke antropologije u organizaciji Univerziteta u Lesteru i uporedo nastavilo svoju obuku iz forenzičke antropologije na radnom mestu.

Imovinska prva

Žalbeno veće Kosovske agencije za imovinu donelo je presude u 34 predmeta, dok 183 predmeta čeka na rešavanje (od kojih su 17 u procesu prevođenja). Posebna komora Vrhovnog suda za pitanja privatizacije donela je 2471 odluku u prvostepenim postupcima pred pretresnim većem i okončala 539 predmeta na nivou žalbenog veća. Ukupan broj predmeta koji čeka na rešavanje pred Posebnom komorom Vrhovnog suda iznosi 21,329.

2.2. Odsek za jačanje

Praćenje predmeta

Izazovi vezani za efikasnost sudskog sistema su i dalje prisutni, među kojima su momentalni prekidi sudskih rasprava, kašnjenje ročišta i nepotrebno dugotrajna zasedanja, koja često završe neproduktivnim raspravama. Ovo je uglavnom posledica učestale rotacije tužilaca i neočekivanog preraspoređivanja sudija.

Nakon ubistva srpskog političara Olivera Ivanovića, 16. januara, Euleks je pratio situaciju i saradivao sa relevantnim organima. Dana 26. februara, Euleks je ispratio zajednički koordinacioni sastanak u Osnovnom tužilaštvu u Mitrovici, kojem su prisustvovali i srpski i albanski tužiocima, kao i istražni policijski timovi. Dana 7. marta, na zahtev glavnog tužioca, predmet Ivanovića je predat Specijalnom tužilaštvu Kosova zbog složenosti predmeta. Dana 13. marta, Euleks je omogućio održavanje prvog sastanka za razmenu informacija o istrazi između predstavnika kosovske i srpske policije na administrativnom prelazu Kapija 3.

Nakon hapšenja Marka Đurića, 26. marta, Euleks je, na zahtev kosovske policije, aktivirao svoju ulogu drugog činioca u odgovoru na bezbednosne izazove i uveo patrole u relevantnim područjima na severu Kosova.

Pravosuđe

Značajni izazovi su i dalje prisutni u izbornim procesima za više položaje u pravosuđu. Euleks je nadgledao postupak reizbora za položaje predsednika Vrhovnog suda i Apelacionog suda nakon što je prvi izborni postupak bio osporen pred Ustavnim sudom, kao i izborni postupak za petoro predsednika osnovnih sudova i nadzorne sudije sudskih jedinica. Potrebni su dodatni naponi u ovim postupcima zapošljavanja kako bi bili sprovedeni na nepristrasan i transparentan

način, uz strogo pridržavanje poslovnika i pravično i jednako postupanje prema svim kandidatima.

Izborni postupci za 21 tužioca i 39 pravnih referenata u sistemu tužilaštva ocenjeni su pozitivno, u skladu s važećim pravilima i propisima, i pokazana je izuzetna posvećenost izborne komisije da svoj rad obavi uspešno u ekstremno kratkom vremenskom roku.

Od paketa zakona iz 2016, ostale su samo dve uredbe koje treba da usvoji Savet sudstva Kosova: uredba o sudijama porotnicima i uredba o stručnim saradnicima. One su, međutim, stavljene na čekanje do usvajanja amandmana na Zakon o sudovima i Zakon o Savetu sudstva Kosova. Kada budu usvojene, sve prethodno usvojene uredbe treba ponovo revidirati radi unošenja izmena koje se na njih odnose.

Kazneno-popravna služba Kosova

Političko mešanje u rad Kazneno-popravne službe Kosova i povlašćen tretman odabrane grupe visoko profilisanih zatvorenika i dalje su pitanja koja izazivaju zabrinutost. Od februara 2018, Euleks je primetio porast u broju hospitalizacija visoko profilisanih zatvorenika, udruženo sa daljim nepoštovanjem propisa o pratnji Kazneno-popravno službe Kosova, pre svega u odnosu na zatvorenike u zatvorskom centru Dubrava.

Kao odgovor, Euleks je pripremio izveštaj za veće zatvorskog centra Dubrava zaduženog za razmatranje privilegija, uz nekoliko preporuka za njegovo bolje delovanje. Kazneno-popravnoj službi Kosova i Veću za uslovni otpust je takođe data preporuka da obezbede da, u skladu sa zakonskim uslovima, svi zatvorenici dobiju pisani odgovor u roku od tri dana na zahtev o dobijanju obaveštenja o odluci Veća za uslovni otpust. Euleks neprestano prima žalbe od zatvorenika iz centra Dubrava da Veće za uslovni otpust ne obaveštava zatvorenike u slučajevima kad im je zahtev odbijen, čime im uskraćuje mogućnost preispitivanja njihovih predmeta.

Konkurs za upražnjeno mesto generalnog direktora Kazneno-popravne službe Kosova ponovo je otvoren u decembru 2017/januaru 2018, nakon što je prethodni izborni postupak otkazan u julu 2017. Od 11 primljenih prijavi za ovo radno mesto, 5 kandidata je ušlo u uži izbor i pozvano na razgovor. Postupak je vodio partner u sprovođenju projekta Ambasade Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske za pomoć u zapošljavanju viših zvaničnika u kosovskim institucijama, a nadgledao Euleks. Na kraju je troje kandidata predloženo Ministru pravde za konačno predstavljanje jednog kandidata vladi.

Kazneno-popravna služba Kosova i dalje pati zbog nedostataka u infrastrukturi, osoblju i upravljanju. Od januara meseca, osoblje i uprava zatvorskog centra u Lipljanu ne preduzimaju adekvatne mere za sigurnost i bezbednost maloletnika u njihovoj nadležnosti, koji su izazvali požar u ćelijama, uništili prostorije i izvršili samopovređivanje. Krijumčarenje, uglavnom mobilnih telefona i prateće opreme, posebno u zatvorskom centru Dubrava, i dalje predstavlja problem, a velika količina narkotika koja je nedavno pronađena, uz sve njene prapratne pojave, jeste razlog za veliku zabrinutost i zahteva neodložno delovanje.

Kosovska policija

U nastojanju da poboljša etničku i rodnu ravnotežu, od 270 upražnjenih radnih mesta koja bi trebalo da budu popunjena u postupku zapošljavanja u drugom kvartalu 2018, kosovska policija razmatra mogućnost dodeljivanja 30 odsto radnih mesta ženama. Iako su podrška javnosti za veću zastupljenost žena u policiji i primena kvota ohrabrujući, potrebne su dodatne pozitivne mere za pružanje podrške

ovoj inicijativi. Pozitivna mera koju je kosovska policija preduzela da podstakne aktivne službenike iz manjinskih zajednica da se prijave za rad u Jedinici specijalnih operacija Priština-Mitrovica predstavlja pozitivno dešavanje; međutim, do danas nije bilo dovoljno prijavljenih.

Policijski inspektorat Kosova

Euleks je takođe sa zabrunutošću primetio postojeće nepotrebno mešanje i vršenje pritiska unutar i izvan Policijskog inspektorata Kosova i Jedinice kosovske policije za privredni kriminal. Dana 5. marta, Osnovni sud u Prištini poništio je kao nezakonit izborni postupak za 17 istražitelja i inspektora u Policijskom inspektoratu Kosova. Prethodni uspešni kandidati su podneli tužbu protiv Ministarstva unutrašnjih poslova i Policijskog inspektorata Kosova. Ministarstvo unutrašnjih poslova je izjavilo žalbu na ovu odluku.

Forenzika

Dana 2. marta, u saradnji sa entitetom UN-žene, Euleks je omogućio održavanje prvog u nizu radnih sastanaka s predstavnicima kosovske policije, Kancelarijom glavnog tužioca, Institutom za sudsku medicinu i Kosovske agencije za forenziku. Cilj sastanaka je da podrži i ojača saradnju između svih partnerskih agencija na identifikaciji, pribavljanju, analiziranju i prezentaciji forenzičkih dokaza u istragama seksualnog nasilja i rodno-zasnovanog nasilja, između ostalog i kroz izradu standardnog operativnog postupka za sve institucije.

Dijalog uz posredovanje Evropske unije

Euleks je nastavio da savetuje Prištinu i Beograd, na odgovarajućem nivou, i da omogućava sastanke o integrisanom upravljanju granicom. Osim toga, Euleks je pozvan da omogući i preduzme istražne aktivnosti o pitanjima vezanim za sprovođenje tehničkog protokola za sprovođenje integrisanog upravljanja granicama. Konačno, posle devet meseci nedelovanja, Ministar unutrašnjih poslova je preuzeo ulogu novog nacionalnog koordinatora za integrisano upravljanje granicom, obećavši revitalizaciju sprovođenja akcionog plana za integrisano upravljanje granicom i razvoja Centra za upravljanje granicom. Međutim, Ministar je u aprilu podneo ostavku.

U vezi sa stalnim zajedničkim prelazom kojeg treba da otvori Priština, u toku su građevinski radovi kod Merdara i Mutivoda. Nije ostvaren napredak na zajedničkom prelazu Tabalije i na tri stalna zajednička prelaza koja treba da otvori Beograd.

U vezi sa tehničkim delom sprovođenja sporazuma o slobodi kretanja iz 2011, održan je stručni sastanak timova Beograda i Prištine u Briselu, od 19. do 21. marta, u okviru dijaloga uz posredovanje Evropske unije. Ovaj sastanak je pružio dobru mogućnost prištinskom timu da predstavi napredak koji je do sada ostvaren. Međutim, ostaju izazovi u pogledu sprovođenja konačnih sporazuma kako je dogovoreno u septembru 2016. Oni se, između ostalog, tiču sprovođenja režima o nalepnicama, postupka registracije vozila na severu Kosova, osiguravajućih zavoda na osnovu sporazuma o osiguranju i priznavanja dokumenata o građanskom statusu koje su izdale paralelne strukture.

Dana 16. marta, prema savetu Euleksa, Ministarstvo unutrašnjih poslova je potpisalo administrativno uputstvo za registraciju vozila sa registarskim tablicama KS, uključujući i dve povezane odluke. Jednom odlukom se omogućuje nastavak postupka zamene privremenih registarskih tablica sa oznakom RP za tablice sa oznakom KS ili RKS, koji je bio završen u avgustu 2017, uprkos tome što je 610 vozila ostalo sa privremenim tablicama RP. Drugom odlukom se garantuje izuzeće

od poreza za registraciju vozila sa tablicama KS ili RKS, za vlasnike vozila koji poseduju tablice bivše Republike Jugoslavije (SRJ) ili slične.

Kad je reč o integraciji preostalih 39 administrativnih radnika srpskog ministarstva unutrašnjih poslova u opštinske kancelarije matične službe na severu Kosova, Vlada Kosova je donela odluku o finansiranju dodatnog osoblja. Nakon što odluka bude odobrena od strane Ministra finansija, kosovsko Ministarstvo za lokalnu upravu moći će da nastavi postupak zapošljavanja.

Aktivnosti izgradnje kapaciteta

U cilju jačanja vođenja istrage i krivičnog gonjenja u krivičnim delima seksualnog zlostavljanja i nasilja u porodici na Kosovu, Euleks je, zajedno sa kosovskom policijom i Ambasdom Sjedinjenih Država, organizovao čas obuke iz tehnika forenzike i ispitivanja za oko 50 istražitelja kosovske policije.

Euleks je takođe održao radionicu za kosovsku policiju za obuku iz policijskog rada na osnovu obaveštajnih podataka i strateškog planiranja. U središtu obuke bilo je uvođenje metode policijskog rada zasnovanog na obaveštajnim podacima u strategije, procedure i aktivnosti kosovske policije na rukovodećem nivou.

Zajedno sa Pravosudnom akademijom Kosova i uz učešće međunarodnih stručnjaka, Euleks je organizovao dva tečaja obuke za kosovske tužioce i zvaničnike u tužilaštvu. Prvi tečaj, o instrumentima međunarodnog krivičnog prava za vođenje istraga i krivično gonjenje u predmetima ratnih zločina u nadležnosti Kosova, imao je za cilj da poveća sposobnost kosovskih tužilaca u vođenju istraga i krivičnom procesuiranju u predmetima ratnih zločina primenom pravnih instrumenata međunarodnog krivičnog prava. Drugi, o medijskoj komunikaciji, imao je za cilj povećanje sposobnosti kosovskih tužilaca u komunikaciji sa medijima i bavljenju osetljivim slučajevima.

3. Druga ključna pitanja

Ništa značajno za izveštaj.

Aneks II

Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo

Dana 14. marta 2018, nakon rigorozne procene svih kandidata, 40 advokata je upisano u imenik specijalizovanih branilaca i imenik zastupnika žrtava. Reakcija na uspostavljanje ovih imenika je pozitivna; postupak prijavljivanja je još otvoren i Specijalizovana veća i dalje primaju zahteve.

U cilju izvršavanja svog mandata da osigura prava optuženih, žrtava i drugih koji se pojavljuju pred sudom, Specijalizovana veća su nastavila da posebnu pažnju posvećuju unapređenju svog sistema odgovornosti usvajanjem kodeksa profesionalne etike za tumače i prevodioce, 13. marta, i nastavila su da rade na kodeksu profesionalnog ponašanja za branioce i dovršavanju propisa o pravnoj pomoći, u skladu s najboljim praksama u pružanju pravne pomoći optuženima i žrtvama.

Dana 15. i 16. marta, sudije Specijalizovanih veća sastale su se u Hagu na svom trećem plenarnom zasedanju. Tokom plenarne sednice, sudijama su predstavljene informacije i vođeni su razgovori sa jedinicama Pisarnice koje direktno podržavaju i pomažu sudske postupke. Sudije su takođe obaveštene o svim aktivnostima Pisarnice tokom prethodne godine i diskutovano je o ključnim dešavanjima koja predstoje. Nakon diskusija na plenarnoj sednici, predsednik je odredio grupu od troje sudija koja treba da utvrdi teme relevante za delotvornost i efikasnost budućih postupaka. Jedan sudija Posebne komore Ustavnog suda je određen da utvrdi koja je sudska praksa Ustavnog suda Kosova i Evropskog suda za ljudska prava, ako je primenjiva, relevantna za budući rad Specijalizovanih veća.

Specijalizovana veća nastavljaju angažovanje u tesnoj saradnji sa državom domaćinom kako bi omogućile svoj rad, između ostalog i u vezi sa renoviranjem budućih prostorija Suda u Hagu. Dana 25. januara, upravnik Pisarnice sastao se sa Ambasadorom Kraljevine Holandije za međunarodne organizacije, a 29. marta i 11. aprila učestvovao je, sa zamenikom upravnika Pisarnice, u sastanku upravljačkog odbora u vezi sa renoviranjem prostorija.

Specijalizovana veća nastavljaju da u prvi plan stavljaju svoje aktivnosti obaveštavanja javnosti, kako bi mandat veća bio razumljiv i kako bi razvili direktnu komunikaciju sa dotičnim zajednicama. U januaru, potpisan je sporazum o dodeli bespovratnih sredstava sa Vladom Švajcarske u cilju produženja aktivnosti Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva na informisanju javnosti na Kosovu za još dve godine, čime je Specijalizovanim većima omogućeno da prošire svoj rad na terenu i da na početku isplaniraju aktivnosti.

Od 5. do 8. februara, Specijalizovana veća su održala konsultacije sa civilnim društvom na Kosovu o budućim aktivnostima obaveštavanja javnosti. Dana 6. februara, šef Odbrane i šef Službe za učešća žrtava sastali su se sa članovima Advokatske komore Kosova kako bi pružili tehničke informacije o prijavljivanju za upis u imenik branilaca. U martu, šef Specijalizovanih veća, šef Jedinice za komunikaciju i javno informisanje i šef Službe za učešće žrtava održali su sastanke na temu obaveštavanja javnosti sa 115 predstavnika ženskih grupa iz Mreže žena Kosova i sa pripadnicima civilnog društva iz severne Mitrovice.

Dana 21. marta, zamenik upravnika Pisarnice, u saradnji sa nevladinom organizacijom Fond za humanitarno pravo, održao je panel diskusiju u Prištini, na kojoj su predstavnici Specijalizovanih veća upoznali nevladine organizacije, pravnike i članove diplomatske zajednice sa mandatom i strukturom veća. U februaru i martu, predstavnici Specijalizovanih veća su takođe održali brojne pojedinačne sastanke sa predstavnicima civilnog društva, novinarima,

međunarodnim organizacijama i diplomatskim predstavnicima u Prištini; Specijalizovana veća nastavljaju da primaju grupne posete u okviru svog programa za posetioce.

Specijalizovana veća su dodatno pojačala svoju komunikaciju sa Evropskom unijom i međunarodnim partnerima. Dana 29. januara, upravnik Pisarnice i šef Kabineta predsednika izvestili su delegate Komiteta Saveta Evropske unije za civilne aspekte upravljanja krizom o aktivnostima Pisarnice i veća. Dana 19. marta, izvestilac Evropskog parlamenta za Kosovo, Igor Šoltes, sastao se sa šefovima Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva u Hagu. Dana 21. marta, u poseti Specijalizovanim većima bila je Radna grupa Evropskog saveta za region Zapadnog Balkana. Angažovanje Specijalizovanih veća sa pojedinačnim državama članicama Evropske unije, trećim zemljama donatorima i drugim državama i dalje traje i uveliko je koncentrisano na zadobijanje podrške za saradnju u oblasti zaštite svedoka i izvršavanja kazni.

U skladu sa svojim mandatom utvrđenim posebnim zakonom, kojeg je Skupština Kosova usvojila u avgustu 2015, Specijalizovano tužilaštvo je nastavilo da vodi istragu o navodima iz izveštaja Saveta Evrope, iz januara 2011, pod naslovom "Nečovečno postupanje prema ljudima i nezakonita trgovina ljudskim organima", koju je preuzela od Specijalnog istražnog tima u septembru 2016. Poslednjih meseci, Specijalizovano tužilaštvo takođe sprovodi sistematično preispitivanje svih dokaza koje poseduje, u skladu sa uslovima iz Pravilnika o postupku i dokazima.

David Švendiman, koji je bio imenovan za specijalizovanog tužioca u septembru 2016, napustio je položaj 31. marta 2018, kad mu je istekao mandat na određeno vreme višeg nameštenika Službe inostranih poslova Državne administracije Sjedinjenih Američkih Država. Nakon odlaska g. Švendimana, Kvai Hong Ip, zamenik specijalizovanog tužioca, vršilac je dužnosti specijalizovanog tužioca sa istim ovlašćenjima kao specijalizovani tužilac, i stoga nije bilo prekida u radu Specijalizovanog tužilaštva. Poseban zakon daje specijalizovanom tužiocu, između ostalog, ovlašćenje da od kosovskih institucija traži da mu pomognu. Kad je to u interesu istrage, pomoć se traži i do sada nije bila uskraćena. Specijalizovani tužilac će nastaviti da traži pomoć od svih pojedinaca i svih institucija, domaćih i međunarodnih, kako bi unapredio istragu i osigurao da ona bude sprovedena objektivno, profesionalno, nepristrasno, temeljno i dobro. Pomoć nadležnih organa u Beogradu i Prištini, kao i onih u Evropskoj uniji i široj međunarodnoj zajednici, je od suštinskog značaja. Specijalizovano tužilaštvo zahteva neprestano angažovanje i punu podršku međunarodne zajednice i pojedinačnih država u svim svojim aktivnostima. Specijalizovano tužilaštvo je posvećeno ispunjavanju svog mandata što je moguće efikasnije i u što kraćem roku, ali bez ugrožavanja kvaliteta i kredibiliteta svog rada.

Aneks III**Sastav i brojčano stanje policijske komponente Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu**

(na dan 15. aprila 2018)

<i>Država</i>	<i>Broj</i>
Austrija	1
Bugarska	1
Finska	1
Nemačka	2
Mađarska	1
Ruska Federacija	2
Turska	1
Ukupno	9

Sastav i brojčano stanje vojne komponente za vezu Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu

(na dan 15. aprila 2018)

<i>Država</i>	<i>Broj</i>
Češka	2
Poljska	1
Republika Moldavija	1
Rumunija	1
Turska	1
Ukrajina	2
Ukupno	8

Map No. 4133 Rev. 74 UNITED NATIONS
April 2018 (Colour)

Department of Field Support
Geospatial Information Section (formerly Cartographic Section)